

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa,

18.04.2006

RPO-487489-IX-910/04/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pani
Izabela JARUGA - NOWACKA
Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Polityki Społecznej

Szanowna Panie Premier,

Uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się p. Jerzy W. ze skargą dotyczącą zmniejszenia wypłaty świadczeń - z tytułu renty inwalidzkiej - z powodu osiągnięcia dodatkowego przychodu.

Skarżący podnosi, że osiągając przychód w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zgodnie z obowiązującymi przepisami - świadczenia z tytułu renty inwalidzkiej (III grupa) pomniejszone zostały o 25%. Taki stan rzeczy utrzymywał się u Skarżącego przez kilka lat. Problemy zaczęły się, gdy p. Jerzy W. nie przekroczył progu 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. W takiej sytuacji zgodnie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.) w związku z art. 104 ust. 8, pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 39 poz. 353 ze zm) w razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998 r. w wysokości 18 % (291,95 zł) kwoty bazowej - dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W przypadku Skarżącego renta z tytułu ustalonego inwalidztwa stanowi 40% podstawy wymiaru tj. 746,59 zł (na dzień 2 sierpnia 2004 r). Na podstawie w/w przepisu kwota 746,59

zł ulega zmniejszeniu o 291,95 co w rezultacie prowadzi tego, iż świadczenie Skarżącego zmniejsza się o 39%. Dla porównania warto wskazać, iż zgodnie z art. 41 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w razie osiągnięcia przychodu, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty inwalidzkiej ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości. Jak z powyższego wynika w razie osiągnięcia przychodu w wysokości znajdującej się pomiędzy 70% a 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia - świadczenie z tytułu renty inwalidzkiej III grupy ulega *de facto* zmniejszeniu o 39%. Natomiast w razie przekroczenia granicy 130% świadczenie zostaje obniżone o 25% jej wysokości.

Wskazane normy dyskryminują rencistów, którym przyznano świadczenia w najniższej wysokości, a którzy osiągają przychody mieszczące się w granicach od 70% do 130% , w stosunku do pozostałych emerytów i rencistów do których odnoszą się postanowienia niniejszej ustawy. Podobne zdanie wyraził Dyrektor Zakładu Emerytalno Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w odpowiedzi do Skarżącego z dnia 8 grudnia 2004 r. (ZER-VI-0501/933/04) „(...) normy prawne regulujące kwestię zmniejszania świadczeń ze względu na osiągane przychody są niekorzystne dla grupy emerytów i rencistów, którym przysługują świadczenia w niskiej wysokości, a którzy osiągają przychody mieszczące się w granicach od 70% do 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.(...) Mogę Pana zapewnić, że w trakcie prac nad najbliższą nowelizacją ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji... Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA zgłosi propozycję dokonania zmian omawianego przepisu.” Również w odpowiedzi z dnia 22 lutego 2005 r. (Nr ZER-VI-025/75/05) organ ten poinformował Rzecznika, że w przypadku podjęcia prac nad nowelizacją ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) - ZER zgłosi propozycję zmiany art. 41 tej ustawy.

Rzecznik Praw Obywatelskich w pełni podziela poglądy Skarżącego co do wadliwości przedmiotowego przepisu. W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U z 2001 r. Nr 14 poz. 147) zwracam się z prośbą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany w/w przepisów dotyczących zmniejszenia świadczeń z tytułu osiągnięcia dodatkowego przychodu.

Załącznik 2

Z wyrazami poważania

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/drhab. Jerzy Świątkiewicz
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

NOTATKA

w sprawie RPO-487489-IX/04/TO

1. Problem stosowania (rozszerzenia) zasad zawieszania lub zmniejszania świadczeń, obowiązujących w systemie ubezpieczeń społecznych, do systemu zaopatrzenia służb mundurowych prowadzi do licznych kontrowersji (por. wyrok TK z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99).
2. Nie ulega wątpliwości, że wskazane w wystąpieniu normy są niespójne i wymagają zmian. Kwestionowane przepisy otrzymały brzmienie na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 122, poz. 1313 ze zm.). Zmiany te były następstwem realizacji powołanego wyroku TK i okazały się - jak to wynika ze skargi będącej podstawą wystąpienia - niedostosowane do specyficznych rozwiązań ujętych w ustawach zaopatrzeniowych.
3. Można mieć wątpliwości, czy właściwym adresatem wystąpienie RPO jest przewodniczący sejmowej komisji administracji i spraw wewnętrznych z dwóch przyczyn. Po pierwsze jego właściwość nie dotyczy zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych. Tymczasem system mundurowy obejmujący funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawsze posiadał jednolite zasady zawieszalności świadczeń. Po drugie adresatem wystąpienia powinien być rząd (minister polityki społecznej) ze względu na jego generalną właściwość w sprawach zabezpieczenia społecznego, a także ze względu na to, że organ ten reprezentuje rząd w toku aktualnie prowadzonych prac parlamentarnych nad projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (druk 3772), która zawiera zmiany regulujące te kwestie w systemie powszechnym. Wniosek mógłby zatem dotyczyć rozszerzenia zakresu obecnie projektowanej nowelizacji.

DYREKTOR ZESPOŁU

/-/mgr Lesław Nawacki